

DATOS IDENTIFICATIVOS

Innovación e investigación didáctica

Materia	Innovación e investigación didáctica			
Código	005G120V01504			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Cid Sabucedo, Alfonso			
Profesorado	Cid Sabucedo, Alfonso			
Correo-e	acid@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Os continuos cambios sociais que experimenta a nosa sociedade reflíctense nos comportamentos dos cidadáns e nas dinámicas dos centros e institucións educativas, cuxo microsistema absorbe a diversidade e complexidade do macrosistema social. O Profesorado, os centros e institucións educativas enfróntanse no momento actual ao reto de ofrecer resposta á ampla demanda educativa da sociedade contemporánea. Ante estes retos, o profesorado necesita e demanda recursos, formación e estratexias que lles permitan atopar respostas útiles, realistas e eficaces para adaptarse e adaptar a educación aos novos requirimentos sociais. Entre estes recursos e estratexias atópanse a INNOVACIÓN e a INVESTIGACIÓN DIDÁCTICA. Nela tratarase fundamentalmente de como acometer no centro e aula proxectos de innovación e investigación didáctica.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos

B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B17	Creatividade
B18	Lideranza
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Capacitarse para analizar e cuestionar as concepcións educativas emanadas da investigación así como as propostas curriculares da Administración educativa.		B1 B2 B3
Promover a calidade dos contextos (aula e centro) nos que se desenvolve o proceso educativo, de modo que garanta o benestar dos alumnos.	A1 A2 A10 A11	B1 B2 B6 B8 B9 B14 B15 B18 B21
Participar en proxectos de investigación relacionados co ensino e a aprendizaxe, introducindo propostas de innovación encamiñadas á mellora da calidade educativa.	A1 A2 A7	B1 B2 B3 B7 B8 B9 B14 B15 B18 B21
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación.	A1 A2 A4 A6 A7 A9	
Comprender a complexidade, relevancia e necesidade da avaliación como un elemento regulador e promotor da mellora do ensino, da aprendizaxe e da súa propia formación.	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12	B1 B2 B8 B9 B13 B14 B18
Desenvolver a capacidade de análise e síntese e potenciar unha actitude crítica e reflexiva ante distintos enfoques e criterios que poidan seleccionar e/ou aplicar na súa futura práctica profesional.	A1 A2 A4	B1 B2 B7 B9 B11 B14 B18

Desenvolver habilidades de relación interpersonal. Expor e argumentar de forma asertiva e desenvolver a capacidade de relación, comunicación e traballo en equipo, potenciando valores de cooperación e responsabilidade.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B8
	A4	B9
	A6	B11
	A7	
	A8	
	A9	
	A10	
	A11	
	A12	
Asumir a autorreflexión e autoevaluación como unha necesidade profesional e considerar a reciclaxe constante como un mecanismo imprescindible para mellorar na súa práctica profesional	A10	B1
	A12	B2
		B7
		B8
		B9
oñecer e tomar conciencia da complexidade de características e factores que inflúen no desenvolvemento cognitivo, psicomotor, afectivo, de linguaxe e autonomía persoal no neno 0 -6 e a necesidade de telos en conta no noso labor docente	A1	B1
	A4	B2
	A5	B6
	A6	B7
	A7	B9
	A8	
	A10	
Ser capaces de utilizar a observación sistemática como principal instrumento de avaliación global, formativa e continua das capacidade dos alumnos e elaborar e aplicar diferentes instrumentos de observación e avaliación para nenos de 0 a 12 anos	A1	B1
	A2	B2
	A4	B13
	A6	B14
	A7	B17
		B18
Comprender a importancia do traballo colaborativo entre pais, alumnos e equipo educativo e crear e manter ao efecto lazos de comunicación cooperación e colaboración coas familias a través de diferentes estratexias para incidir mais eficazmente no proceso educativo do centro e a acción educativa referida ao grupo de alumnos.	A1	B1
	A2	B9
	A4	B18
	A6	
Promover a aprendizaxe autónoma dos alumnos, a curiosidade e o gusto por profundar no saber e a satisfacción do traballo realizado como medio de realización e perfeccionamento que contribúe ao propio equilibrio emocional.	A1	B1
	A2	B15
	A5	B20
	A6	
	A7	
	A8	

Contidos

Tema

BLOQUE I: INNOVACIÓN EDUCATIVA	Tema 1.- MARCO TEORICO DA INNOVACIÓN EDUCATIVA (A INNOVACION COMO CAMBIO E FACTOR DE CALIDADE)
	1.1.- A innovación educativa na docencia
	1.2.- Innovación educativa: aproximación terminolóxica e conceptual
	1.2.1.- A innovación educativa hoxe
	1.2.2.- Tipoloxías das innovacións educativas
	1.3.- O profesorado innovador
	Tema 2.- A INNOVACION NO CENTRO E NA AULA (DESEÑO, ESTRATEXIAS e AVALIACIÓN)
	2.1.- Deseño de proxectos innovadores
	2.2.- Desenvolvemento de proxectos innovadores
	2.3.- Avaliación de proxectos innovadores
BLOQUE II: INVESTIGACION EDUCATIVA	Tema 3.- CARACTERÍSTICAS, OBXECTIVOS E LIMITACIÓNS DA INVESTIGACIÓN NA AULA
	3.1.- Necesidade de investigar en Educación (centros e aulas)
	3.2.- Que se pode investigar en Educación e en que consiste a investigación educativa
	Tema 4.- DESENVOLVEMENTO DAS FASES DO PROCESO MARCO XERAL DA INVESTIGACIÓN CIENTÍFICA EN CENTROS E AULAS (FONTES, TECNICAS, INFORME e TOMA DE DECISIÓNS)
	4.1.- Formulación da investigación
	4.2.- Deseño e planificación da investigación
	4.3.- Execución do deseño de investigación
	4.4.- Interpretación e reflexión
	4.5.- Redacción e difusión do informe de investigación

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	14	42	56
Titoría en grupo	12	8	20
Seminarios	10	20	30
Metodoloxías integradas	12	24	36
Actividades introdutorias	2	2	4
Probas de resposta curta	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas lóxicamente estruturados coa finalidade de facilitar información organizada seguindo criterios axeitados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal por parte do profesor dos contidos da Innovación e Investigación Didáctica. Así mesmo, esta metodoloxía é propicia para a participación de los estudiantes a través de la formulación/contestación de preguntas, exposición de puntos de vista, etc. COMPUTA EN LA EVALUACIÓN CONTINUA.
Titoría en grupo	A través delas o profesor facilitará e orientará os estudantes no seu proceso formativo, podendo ser obxecto de atención calquera das facetas ou dimensións que inciden no mesmo (aspectos académicos, actitudinais, persoais, sociais...) Así mesmo, esta metodoloxía é propicia para la participación de los estudiantes a través de la formulación/contestación de preguntas, exposición de puntos de vista, etc. COMPUTA EN LA EVALUACIÓN CONTINUA.
Seminarios	A través dos seminarios abordaranse temas específicos, que permitan profundar os contidos da materia. É dicir, utilízanse como complementos de clases teóricas. COMPUTAN NA AVALIACIÓN CONTINUA
Metodoloxías integradas	Realización por parte dos estudantes, de forma individual ou en grupo, dun *proyecto de innovación e outro de investigación , un por *bimestre, mediante a planificación, deseño e realización dunha serie de actividades. COMPUTA NA AVALIACIÓN CONTINUA
Actividades introdutorias	Esta actividades servirán para presentarlle aos estudantes a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Durante a realización das metodoloxías de tutoría, estudo de casos e realización de proxectos (innovación e investigación), o mesmo que durante a realización dos traballos; e dicir, durante o tempo que se realizaan estas actividades prestarase atención axeitada aos estudantes co obxecto de atender e resolver as súas dúbidas referidas a materia de INNOVACION E INVESTIGACION DIDACTICA

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Como actividade avaliadora ten por obxecto avaliar as actividades e tarefas realizadas durante a súa execución. Para iso terase en conta a: - Implicación nas actividades individuais e grupais: 10% - Cantidade e calidade das aportacións: 10%	25 hasta un 25
Titoría en grupo	Durante a realización das tutorías en grupo aténdese ao estudante na súa aprendizaxe segundo os seus perfís diferenciados e individualizados. No seu desenvolvemento realizarase unha avaliación continua e formativa tendo en conta a cantidade dos traballos realizados ao longo das sesións e empregando os procedementos de: Observación (rexistros, listas de control, rúbricas, etc.)	15 hasta un 15
Seminarios	Na avaliación desta actividade terase en conta os traballos con documentos (tanto sobre innovación como sobre investigación) referidos, fundamentalmente, á identificación dos sinais de identidade, á identificación das fases/partes dun proxecto, procuras bibliográficas, procura e selección de información, de documentación, formulacións metodolóxicas, recollida e análises de datos, conclusións, propostas de mellora, redacción do informe, deseño da presentación, presentación e defensa.	20 hasta un 20

Metodoloxías integradas	Na avaliación dos proxectos de innovación e investigación terase en conta os seguintes criterios:	20 ata un 20
	1º.- Aspectos formais (15%)	
	2º.- Calidade do traballo (70%)	
	3º.- Exposición oral e resposta ás preguntas expostas (15%)	
Probos de resposta curta	A través destas probas pretendese constatar a precisión conceptual e terminoloxica dos aspectos relativos a INNOVACION E INVESTIGACIÓN DIDÁCTICA: Neste tipo de exames cada pregunta curta ten unha puntuación individual, a suma destas preguntas reflicte a puntuación do exame. Para aprobar a MATERIA é necesario obter, polo menos o 70% da devandita puntuación	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final da materia ten dous compoñentes:

1º.- A puntuación obtida polo traballo realizado durante o curso (AVALIACIÓN CONTINUA)

2º.- A cualificación obtida na PROBA DE RESPUESTA CURTA (exame)

Aínda que para superar a materia a nota do exame ten que ser, como mínimo, un 60% do valor da mesma.

En caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota *obtida na AVALIACIÓN CONTINUA manterase para a segunda convocatoria.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Data do exame: Consultar a web da facultade (<http://webs.uvigo.es/educacion-ou>) no menú "Datos exames"

Bibliografía. Fontes de información

Bertaux, D. (2005): Los relatos de vida. Perspectiva etnosociológica. Barcelona: Bellaterra.

Bolívar, A., Domingo, J. Fernández-Cruz, M. (2002). La investigación biográfico-narrativa en educación. La Muralla. Madrid.

Casanova, J. y Pavón, F.: «Nuevas herramientas para el procesamiento de datos cualitativo». Disponible en: http://www.uhu.es/agora/version01/digital/numeros/numeros_ppal.htm Universidad de Huelva.

Corbetta, P. (2007): Metodología y técnicas de investigación social. Madrid Mac-Graw Hill

Díaz de Rada, Vidal (2005). Manual de trabajo de campo en la encuesta. Madrid: CIS.

Flick, U. (2004). Introducción a la investigación cualitativa. Morata. Madrid.

Gairín, J. Gómez, J. A. y Pérez, R. (2009). Innovación de la educación y de la docencia. Madrid: Ramón Areces.

Imbernón, F. (2002). La investigación educativa como herramienta de formación del profesor: reflexión y experiencias de investigación educativa. Barcelona: Graó.

Jakku-Shivonene, Ritva ; Niemi, Hannele (Ed.) (2011). Aprender de Finlandia. La apuesta por un profesorado investigador. Madrid. MEC

Libedinsky, M. (2001), La innovación en la enseñanza. Diseño y documentación de experiencias en el aula. Buenos Aires: Paidós.

McMillan, J.H. y Shumacher, S. (2007). Investigación Educativa. Pearson Educación. Madrid

Muñoz Justicia, J. (2005): Análisis cualitativo de datos textuales con ATLAS/ti. Disponible en: <http://antalya.uab.es/jmunoz/cuali/Atlas5.pdf> http://www.atlasti.com/productintro_es.htm

Murillo, F.J. y Muñoz-Repiso, M. (Coords.) (2002). *La mejora de la escuela: un cambio de mirada*. Barcelona: Octaedro.

Rosales López, C. (2009) Didáctica: *Innovación en la Enseñanza*. Santiago de Compostela: Andavira Editora.

Sevillano García, M.L (2004) *Estrategias innovadoras para una enseñanza de calidad*. Madrid: Pearson.

Stoll, L. y Fink, D. (1999) *Para cambiar nuestras escuelas. Reunir eficacia y mejora*. Barcelona: Octaedro

Tójar, J. C. (2006). *Investigación cualitativa: comprender y actuar*. La Muralla. Madrid.

Torre, S. de la (1998) *Cómo innovar en los centros educativos: estudio de casos*. Madrid: Escuela Española

Villar Angulo, L.M. y otros (2009) *Creación de la excelencia en la Educación Secundaria*. Madrid: Pearson.

Nota:

Recomendacións
